

Godišnja statistika saobraćaja, skladištenja i veza

2022

Podgorica, april 2023.

Sadržaj:

1	Uvodne napomene.....	2
2	Metodološka objašnjenja.....	2
3	Željeznički saobraćaj.....	5
4	Drumski i lokalni drumski prevoz putnika	8
5	Prevoz robe u drumskom saobraćaju.....	9
6	Putevi i mostovi u Crnoj Gori.....	14
7	Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila.....	15
8	Broj saobraćajnih nezgoda na putevima u Crnoj Gori	21
9	Pretovar u lukama.....	23
10	Promet robe u lukama	25
11	Izveštaj o trgovačkoj mornarici	27
12	Prevoz putnika i robe na aerodromima.....	29
13	Vazdušni saobraćaj.....	34
14	Poštanski i telekomunikacioni saobraćaj	36

1 UVODNE NAPOMENE

Publikacija „Godišnja statistika saobraćaja, skladištenja i veza – 2022. godine“ sadrži preliminarne godišnje podatke o razvoju i stanju prevoznih sredstava, poslovnih subjekata koji se bave prevozom, kao i preliminarne podatke o prometu poštanskim, kurirskim i telekomunikacionim uslugama.

Svaka djelatnost prevoza prikazana je u posebnom poglavlju prema sljedećem redosledu: željeznički saobraćaj, drumski i lokalni drumski prevoz putnika, prevoz robe u drumskom saobraćaju, putevi i mostovi, registrovana vozila, saobraćajne nezgode, pretovar u lukama, promet robe u lukama, izveštaj o trgovačkoj mornarici, prevoz putnika i robe na aerodromima, vazdušni saobraćaj i poštanski i telekomunikacioni saobraćaj.

Statistička poglavlja sadrže uvod, metodološka objašnjenja i tabelarne preglede i analizu podataka.

Rezultati istraživanja iz područja statistike saobraćaja i komunikacija objavljuju se i u drugim statističkim publikacijama: (i) statističkom godišnjaku, (ii) mjesečnom statističkom pregledu, (iii) statističkim saopštenjima.

Pravni osnov za sprovođenje istraživanja u oblasti statistike saobraćaja je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl. list Crne Gore", br. 18/12 i 47/19).

SIMBOLI

Nema pojave	=	—
Ne raspolaže se podatkom	=	...
Ispravljen podatak	=	*

2 METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

2.1 Izvori podataka

Podaci saobraćaja prikupljaju se redovnim kvartalnim i godišnjim istraživanjima.

Izvor podataka za:

- (i) željeznički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (ii) drumski putnički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u drumskom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (iii) istraživanje teretnog drumskog saobraćaja teretna vozila za prevoz robe korisne nosivosti 3500 kg i veće, kao i tegljači. Izvor podataka su pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici vozila a koji se nalaze u uzorku. Okvir za izbor uzorka je evidencija registrovanih vozila koja se dobija od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.
- (iv) lokalni drumski saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u lokalnom drumskom (gradskom) saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);

- (v) promet na aerodromima su izvještajne jedinice koje obavljaju uslužne djelatnosti u vazdušnom saobraćaju (sektor H, oblast 52);
- (vi) vazdušni saobraćaj su izvještajne jedinice koje obavljaju djelatnosti u vazdušnom saobraćaju (sektor H, oblast 51);
- (vii) izvještaj o dolasku i odlasku brodova, izvještajne jedinice su Lučke kapetanije i Uprava pomorske sigurnosti i upravljana lukama;
- (viii) pretovar su izvještajne jedinice kojima je djelatnost manipulacija teretom (utovar u brodove i istovar iz njih) pretežna djelatnost (sektor H, oblast 52);
- (ix) poštanski i telekomunikacioni saobraćaj je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.
- (x) broj saobraćajnih nezgoda na putevima u Crnoj Gori je Uprava policije Crne Gore, a za broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore;

2.2 Obuhvat

Istraživanjima su obuhvaćena preduzeća sa 5 i više zaposlenih koja su u statističkom biznis registru razvrstana prema Klasifikaciji djelatnosti 2010 u sektor H - oblasti 49, 50, 51, 52, 53 i sektor J - oblast 61.

2.3 Usaglašenost istraživanja saobraćaja sa pravnom tekovinom Evropske unije

Statistika željezničkog saobraćaja se sprovodi u skladu sa Regulativom (EZ) br. 91/2003 i br. 2018/643.

Statistika drumskog teretnog saobraćaja se sprovodi u skladu sa Regulativama (EZ) br. 1172/98 i br. 70/2012.

Statistika lučkog saobraćaja se sprovodi se u skladu sa Direktivama (EZ) br. 2009/42 i br. 2012/186.

Statistika bezbjednosti u saobraćaju se sprovodi u skladu sa Odlukom (EZ) br. 93/704.

Statistika prevoza putnika i robe na aerodromima sprovodi se u skladu sa Regulativom (EZ) br. 437/2003.

Ostala istraživanja saobraćaja kreirana su prema potrebama domaćih korisnika podataka.

2.4 Definicije

Pod prevozom putnika u saobraćaju podrazumijeva se kretanje putnika od mjesta polaska do odredišta.

Putnik je svako lice koje je nabavilo kartu ili odgovarajuću ispravu i ušlo u prevozno sredstvo s ciljem da se preveze do mjesta opredjeljenja.

Putnički kilometar označava prevoz jednog putnika na rastojanju od 1 km.

Pod **prevezenom robom** podrazumijevaju se sve pošiljke tereta (robe) koji je prevezen na osnovu ugovora o prevozu. Količina prevezene robe izražava se u bruto težini, što znači da težina robe obuhvata i težinu ambalaže ili opreme (kontejneri).

Tonski kilometar označava prevoz jedne tone robe na rastojanju od 1 km.

Pretovarene tone tereta se odnose na ukupnu količinu tereta koja prođe kroz prekrcajni poslovni subjekt, gdje se isti teret, bez obzira na broj manipulacija koji je njime izvršen, iskazuje samo jednom.

Izmanipulisane tone (tona-operacija) su jedinice radnog učinka koje izražavaju zbir operacija evidentiranih prema načinu na koji su izvršene (iskrcaj, ukrcaj, direktan prekrcaj premještaj).

Pismonosna pošiljka je vrsta komunikacije u pisanom obliku odštampana na papiru ili drugom odgovarajućem nosiocu podataka, koji je potrebno poslati i dostaviti na adresu koju je naveo pošiljalac na samoj pismonosnoj pošiljci ili njenom omotu.

Paket je poštanska pošiljka koja sadrži robu i predmete.

Tiskovina je štampana publikacija koju izdaje izdavač svakodnevno, povremeno ili u određenom razdoblju (novine i časopisi).

Fiksna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji i da koriste javno dostupne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji.

Mobilna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj mobilnoj mreži i koriste usluge mobilne telefonije.

Saobraćajna nezgoda je događaj koji se dogodio na putu ili je započeo na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je nastala materijalna šteta.

Registrovana drumska motorna i priključna vozila su sva ona vozila koja su registrovana kod Ministarstva unutrašnjih poslova, osim vozila oružanih snaga.

Prvi put registrovana vozila obuhvataju: nova i uvezena vozila, tj. vozila koja se prvi put registruju u Crnoj Gori.

Metodološka napomena: može se dogoditi da ukupan zbir ne odgovara broju pojedinačnih podataka, te da kumulativni podatak nije uvijek jednak zbiru pojedinačnih kvartalnih rezultata zbog zaokruživanja brojeva.

Podaci se publikuju shodno Kalendaru objavljivanja statističkih podataka.

3 ŽELJEZNIČKI SAOBRAĆAJ

Podaci željezničkog saobraćaja rezultat su redovnih kvartalnih i godišnjih istraživanja izvještajnih jedinica kojima je prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju pretežna djelatnost. Statističko istraživanje sprovodi se u skladu sa Regulativom (EZ) br. 91/2003 i br. 2018/643.

Željeznička pruga je šinska saobraćajnica namijenjena saobraćaju željezničkih vozila.

Kolosjek je par šina po kojima se mogu kretati željeznička (šinska) vozila. Elektrificirani kolosjek je opremljen vazдушnim kontaktnim vodom ili podvodnom šinom kako bi se omogućila električna vuča.

Građevinska dužina pruge mjeri se po osi kolosjeka od početne do završne tačke građenja pruge, a kod stanica i ostalih službenih mjesta na pruzi mjeri se po glavnom prolaznom kolosjeku.

Broj prevezenih putnika u željezničkom saobraćaju u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu bilježi rast od 40,2%, a količina prevezene robe bilježi rast od 42,7%.

Građevinska dužina željezničke pruge u Crnoj Gori u 2022. godini je iznosila 250,5 km. Sva pruga je jednokolosječna sa monofaznim sistemom napajanja 25 KV, 50Hz. Broj stanica i drugih službenih mjesta je 46.

Tabela 1. Željeznički saobraćaj

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Promet putnika i putnički kilometri			
Promet putnika, <i>u hiljadama</i>	555	778	140,2
Putnički kilometri, <i>u hiljadama</i>	37 093	51 822	139,7
Promet robe i tonski kilometri			
Promet robe, <i>u hiljadama tona</i>	943	1 346	142,7
Tonski kilometri, <i>u hiljadama</i>	127 222	188 793	148,4

Tabela 2. Putnički kilometri u zemljama Evropske unije¹

u milionima km

Zemlja	2017	2018	2019	2020	2021
Belgija
Bugarska	1 434	1 476	1 520	1 118	1 203
Češka	9 403	10 220	10 856	6 623	6 752
Danska	6 280	6 182	6 174	3 940	4 181
Njemačka	95 529	98 161	100 252	57 787	57 518
Estonija	366	417	392	263	290
Irska	2 122	2 281	2 399	834	870
Grčka	1 112	1 104	1 252	640	653
Španija	27 490	28 420	28 847	12 060	17 002
Francuska	95 024	91 818	96 540	56 606	75 854
Hrvatska	736	747	724	448	538
Italija	53 231	55 493	56 586	22 269	27 693
Letonija	596	624	643	413	361
Litvanija	315	354	359	237	287
Luksemburg	438	443	463	268	304
Mađarska
Holandija
Austrija	12 562	13 122	13 252	7 375	8 380
Poljska	20 215
Portugal	4 516	4 570	5 055	2 563	2 912
Rumunija	5 663	5 577	5 906	3 720	4 271
Slovenija	570	568	572	338	504
Slovačka	3 754	3 792	3 957	2 133	1 969
Finska	4 271	4 535	4 924	2 820	2 903
Švedska	13 331	13 547	14 617	8 129	8 027

Izvor: EUROSTAT

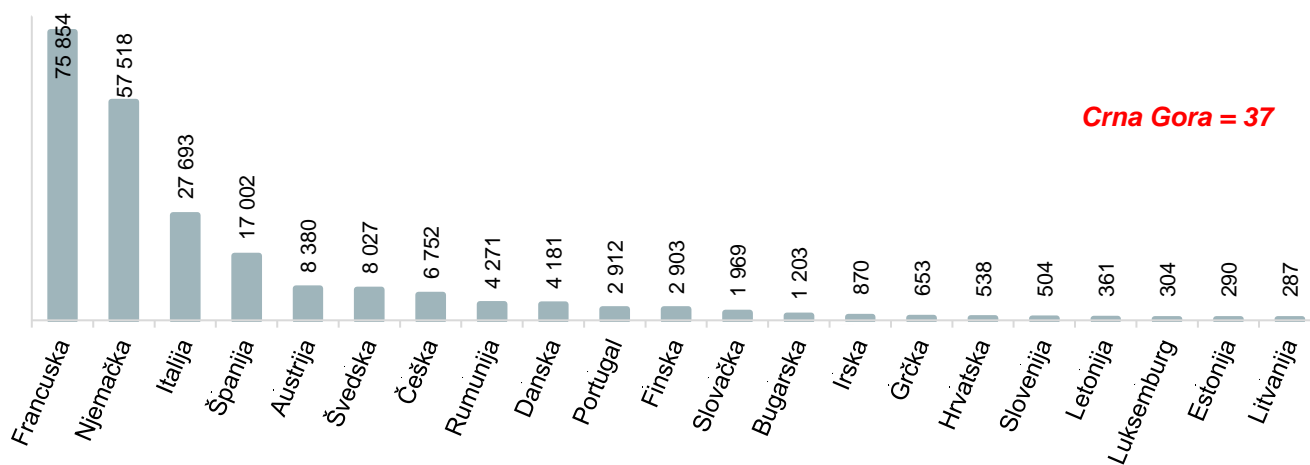
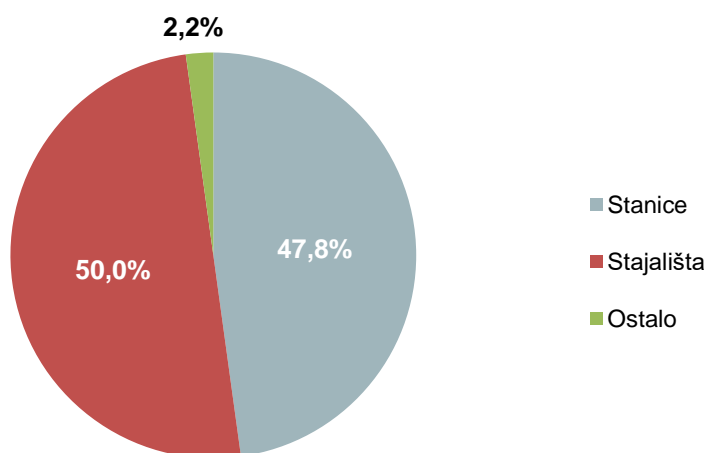
Grafik 1. Putnički kilometri u željezničkom saobraćaju u milionima, 2021. godina¹¹ Podaci za 2022. godinu će biti dostupni 240 dana nakon isteka referentnog perioda.

Tabela 3. Željeznička mreža

	2021	2022	Indeks <u>2022</u> <u>2021</u>
Dužina željezničkih pruga u km			
Građevinska dužina pruga	250,5	250,5	100,0
Dužina jednokolosječne	250,5	250,5	100,0
Sa širinom kolosijeka 1,435 m	250,5	250,5	100,0
Od ukupne građevinske dužine pruge elektrificirano	226,6	226,6	100,0
1. Dužina kolosijeka (1.1+1.2)	327,7	327,7	100,0
1.1 Otvorena pruga i glavni prolazni kolosjek	250,5	250,5	100,0
1.2 Stanični i drugi kolosjeci	77,2	77,2	100,0
Ukupan broj željezničkih stanica	46*	46	100,0

Grafik 2. Struktura željezničkih stanica i drugih službenih mjesta u 2022. godini

4 DRUMSKI I LOKALNI DRUMSKI PREVOZ PUTNIKA

Podaci drumskog i lokalnog drumskog saobraćaja rezultat su redovnih kvartalnih istraživanja izvještajnih jedinica kojima je prevoz putnika u drumskom i lokalnom drumskom saobraćaju pretežna djelatnost.

Broj prevezenih putnika u drumskom saobraćaju u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu bilježi rast za 55,7%, dok u lokalnom drumskom saobraćaju rast iznosi 32,7%.

Tabela 4. Drumski putnički saobraćaj

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Inventarsko stanje prevoznih sredstava			
Broj autobusa	449	464	103,3
Sjedišta	14 428	14 399	99,8
Snaga, kw	72 174	73 224	101,5
Prevoz putnika i putnički kilometri			
Prevezeni putnici u hiljadama	3 745	5 831	155,7
Putnički kilometri u hiljadama	32 102	51 532	160,5
Pređeni kilometri vozila – ukupno u hiljadama	11 096	14 223	128,2

Tabela 5. Drumski lokalni saobraćaj

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Inventarsko stanje prevoznih sredstava			
Broj autobusa	78	95	121,8
Sjedišta	5 615	6 576	117,1
Snaga, kw	8 947	11 516	128,7
Prevoz putnika i pređeni kilometri			
Prevezeni putnici u hiljadama	978	1 298	132,7
Pređeni kilometri vozila ukupno u hiljadama	2 054	3 733	181,7

5 PREVOZ ROBE U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU

Istraživanje o drumskom teretnom saobraćaju se sprovodi prema Regulativama (EZ) br. 1172/98 i 70/2012.

Istraživanje se sprovodi na uzorku. Podaci se prikupljaju metodom ankete. Jedinica posmatranja je teretno vozilo za prevoz robe korisne nosivosti 3 500 kg i veće, kao i tegljači. Izvor podataka su pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici vozila. Okvir za izbor uzorka je evidencija registrovanih vozila koja se dobija od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.

Drumski prevoz je svako kretanje robe i/ili putnika u drumskom prevoznom sredstvu po drumskoj mreži.

Unutrašnji drumski prevoz je drumski prevoz između dva mjesta (mjesta utovara i mjesta istovara) koja se nalaze u istoj zemlji u kojoj je vozilo registrovano.

Međunarodni drumski prevoz je drumski prevoz između dva mjesta (mjesta utovara i mjesta iskrcaja) koja se nalaze u dvije različite zemlje; ovakav prevoz može podrazumijevati tranzit kroz jednu ili više zemalja.

Prevoz u insotranstvu podrazumijeva međunarodni prevoz robe koji obavljaju domaći prevoznici. Zemlja utovara i istovara je strana zemlja.

Tonski kilometar je jedinica mjere koja odgovara prevozu jedne tone robe na rastojanju od jednog kilometra.

Prevoz uz nadoknadu ili javni prevoz je onaj prevoz robe koji se obavlja uz naknadu u ime trećih osoba.

Prevoz za sopstvene potrebe jeste prevoz koji se ne obavlja uz naknadu.

Teretno drumsko motorno prevozno sredstvo je drumsko motorno prevozno sredstvo namijenjeno za prevoz robe (kamion) ili bilo koja kombinacija drumskih vozila namijenjenih za prevoz robe (tj. kamion s prikolicom, prikolicama ili drumski tegljač s poluprikolicom).

Drumski tegljač je drumsko motorno vozilo koje je isključivo ili prevashodno namijenjeno za vuču drugih drumskih vozila bez motora.

Prevoz po vrstama robe razvrstan je na osnovu **klasifikacije robe NST 2007**.

Tabela 6. Klasifikacija robe za statistiku prevoza - NST 2007

Grupe robe
1. Proizvodi poljoprivrede, lova i šumarstva; riba i ostali proizvodi ribolova
2. Ugalj i lignit; sirova nafta i prirodni gas
3. Rude metala i ostali proizvodi vađenja ruda i kamena; treset; rude uranijuma i torijuma
4. Prehrambeni proizvodi, pića i duvan
5. Tekstil i proizvodi od tekstila, koža i proizvodi od kože
6. Drvo i proizvodi od drveta i plute (osim namještaja); pleteni proizvodi od slame i pruća; drvenjača; papir i proizvodi od papira, štampani proizvodi i snimljeni mediji
7. Koks i rafinisani naftni proizvodi
8. Hemikalije, hemijski proizvodi i sintetička vlakna; proizvodi od gume i plastike; proizvodi nuklearne industrije
9. Ostali proizvodi od nemetalnih minerala
10. Bazni metali; proizvodi od metala, osim mašina i opreme
11. Mašine i oprema, na drugom mjestu nepomenuta; kancelarijske mašine i informatička oprema; električne mašine i električni aparati, na drugom mjestu nepomenuti; radio, TV i komunikaciona oprema; medicinski, precizni i optički instrumenti, ručni satovi i časovnici
12. Transportna oprema
13. Namještaj; ostali industrijski proizvodi, na drugom mjestu nepomenuti
14. Sekundarne sirovine; komunalni otpaci i ostali otpaci
15. Pošta, paketi
16. Oprema i materijal koji se koriste u prevozu robe
17. Prevezena roba u okviru preseljenja pukućstva i kancelarijske opreme; prtljag prevezen odvojeno od putnika; automobili prevezeni radi popravke; ostala netržišna dobra, na drugom mjestu nepomenuta
18. Grupisana roba: razne vrste robe koja se zajedno prevozi
19. Roba koja se ne može identifikovati; roba koja iz nekog razloga ne može biti identifikovana i prema tome ne može biti razvrstana u jednu od grupa od 1 do 16
20. Ostala roba, na drugom mjestu nepomenuta

U 2022. godini drumskim teretnim motornim vozilima registrovanim u Crnoj Gori prevezeno je 875 hiljada tona robe, uz ostvarenih 112 402 hiljade tonskih kilometara.

Pređeni kilometri vozila sa utovarom iznosili su 5 495 hiljada kilometara.

U strukturi prevezene robe unutašnji prevoz učestvuje sa 89,6% ili 784 hiljade tona prevezene robe, dok međunarodni prevoz učestvuje sa 10,4% ili 91 hiljadu tona prevezene robe. Od ukupno prevezenih 875 hiljada tona robe u prevozu uz nadoknadu je prevezeno 194 hiljade tona robe ili 22,2%, dok je u prevozu za sopstvene potrebe realizovano 681 hiljada tona robe ili 77,8%.

U strukturi ostvarenih tonskih kilometara unutrašnji prevoz učestvuje sa 65,8% ili 73 923 hiljade tonskih kilometara, a međunarodni prevoz sa 34,2% ili 38 479 hiljada tonskih kilometara. Uz nadoknadu je realizovano 40 481 hiljada tonskih kilometara ili 36,0%, dok je u prevozu za sopstvene potrebe realizovano 71 921 hiljada tonskih kilometara ili 64,0%.

Tabela 7. Teretni drumski saobraćaj u Crnoj Gori, 2022. godina

A = B + C	Prevezena roba, u hilj. tona	Tonski km, u hilj.	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.
Ukupno (1+2)	875	112 402	5 495
1. Unutrašnji prevoz	784	73 923	2 440
2. Međunarodni prevoz (2.1+2.2)	91	38 479	3 055
2.1 Međunarodni prevoz sa utovarom/istovarom u Crnoj Gori	82	35 505	2 812
2.2 Prevoz u inostranstvu	9	2 974	243

Tabela 8. Teretni drumski saobraćaj uz nadoknadu u Crnoj Gori, 2022. godina

B	Prevezena roba, u hilj. tona	Tonski km, u hilj.	Pređeni km vozila sa utovarom, u
Ukupno (1+2)	194	40 481	3 061
1. Unutrašnji prevoz	130	9 005	521
2. Međunarodni prevoz (2.1+2.2)	64	31 476	2 540
2.1 Međunarodni prevoz sa: utovarom/istovarom u Crnoj Gori	55	28 502	2 297
2.2 Prevoz u inostranstvu	9	2 974	243

Tabela 9. Teretni drumski saobraćaj za sopstvene potrebe u Crnoj Gori, 2022. godina

C	Prevezena roba, u hilj. tona	Tonski km, u hilj.	Pređeni km vozila sa utovarom, u
Ukupno (1+2)	681	71 921	2 434
1. Unutrašnji prevoz	654	64 918	1 919
2. Međunarodni prevoz (2.1)	27	7 003	515
2.1 Međunarodni prevoz sa: utovarom/istovarom u Crnoj Gori	27	7 003	515
2.2 Prevoz u inostranstvu	-	-	-

Tabela 10. Pređeni kilometri praznih vozila u hiljadama, 2022. godina

	Prevoz ukupno	Uz nadoknadu	Za sopstvene potrebe
Ukupno (1+2)	4 167	2 046	2 121
1. Unutrašnji prevoz	2 256	485	1 771
2. Međunarodni prevoz (2.1+2.2)	1 911	1 561	350
2.1 Međunarodni prevoz sa: utovarom/istovarom u Crnoj Gori	1 883	1 533	350
2.2 Prevoz u inostranstvu	28	28	-

Tabela 11. Prevezena roba prema grupama klasifikacije NST 2007, 2022. godina

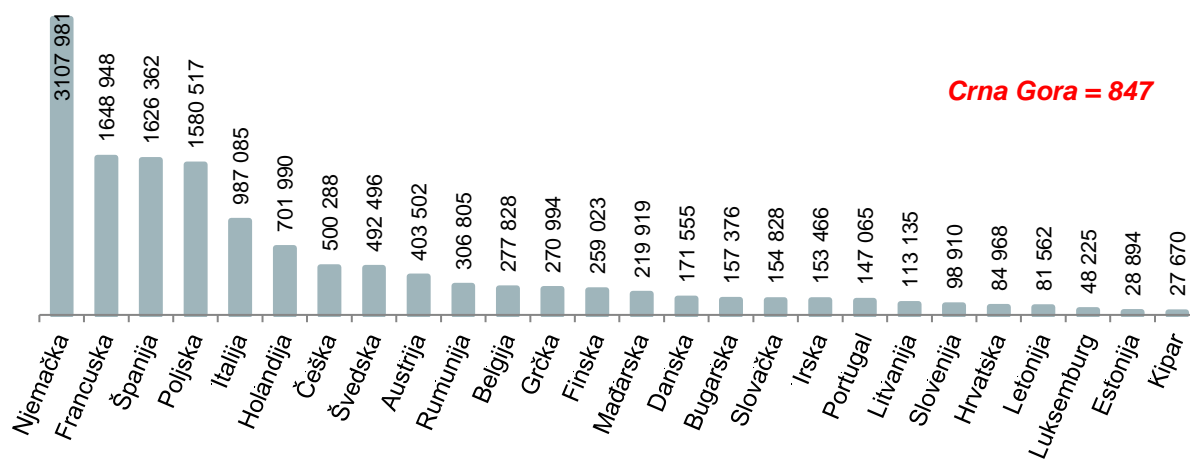
Roba po grupam a	A = B + C		B		C	
	Prevoz robe ukupno		Uz nadoknadu		Za sopstvene potrebe	
	Prevezena roba, u hilj. tona	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.	Prevezena roba, u hilj. tona	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.	Prevezena roba, u hilj. tona	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.
Ukupno	875,0	5 494,8	193,5	3 060,7	681,5	2 434,1
1.	44,2	343,1	11,4	176,8	32,8	166,3
2.	141,4	237,5	2,3	150,7	139,1	86,8
3.	341,7	612,9	64,6	177,0	277,1	435,9
4.	51,9	1112,4	31,3	633,1	20,6	479,3
5.	4,5	1,7	0,0	0,0	4,5	1,7
6.	18,9	329,8	4,0	165,6	14,9	164,2
7.	18,0	149,5	10,9	116,7	7,1	32,8
8.	5,0	169,6	3,2	144,9	1,8	24,7
9.	182,3	1 139,8	38,7	552,2	143,6	587,6
10.	18,3	277,8	9,5	146,5	8,8	131,3
11.	2,4	142,2	1,4	114,8	1,0	27,4
12.	4,2	138,3	3,1	109,9	1,1	28,4
13.	3,3	215,3	2,7	203,9	0,6	11,4
14.	17,3	63,0	3,1	24,8	14,2	38,2
16.	1,5	12,8	1,5	12,8	0,0	0,0
17.	0,7	21,1	0,7	21,1	0,0	0,0
18.	9,4	464,2	3,6	265,4	5,8	198,8
19.	0,6	15,4	0,1	13,3	0,5	2,1
20.	9,4	48,4	1,4	31,2	8,0	17,2

Tabela 12. Prevezena roba u zemljama Evropske Unije²

u hiljadama tona

Zemlja	2017	2018	2019	2020	2021
Belgija	300 121	285 505	283 945	273 251	277 828
Bugarska	151 479	143 199	114 574	136 229	157 376
Češka	459 433	479 235	504 099	459 703	500 288
Danska	179 062	167 534	167 747	178 098	171 555
Njemačka	3 161 837	3 200 925	3 208 232	3 119 646	3 107 981
Estonija	28 969	28 494	28 373	23 281	28 894
Irska	146 543	148 765	158 396	139 987	153 466
Grčka	388 898	361 947	354 081	289 246	270 994
Španija	1 409 090	1 474 486	1 542 109	1 467 774	1 626 362
Francuska	1 714 292	1 619 364	1 634 946	1 508 016	1 648 948
Hrvatska	72 343	74 009	81 125	80 707	84 968
Italija	885 451	920 732	978 883	933 601	987 085
Kipar	25 595	29 308	29 361	26 041	27 670
Letonija	68 013	76 701	73 755	75 660	81 562
Litvanija	76 980	89 105	100 802	107 042	113 135
Luksemburg	47 292	48 846	55 303	44 931	48 225
Mađarska	188 250	206 669	202 631	188 118	219 919
Holandija	666 069	680 065	688 837	684 348	701 990
Austrija	386 858	393 313	402 083	373 064	403 502
Poljska	1 501 811	1 390 184	1 506 450	1 500 104	1 580 517
Portugal	157 924	156 650	155 866	131 115	147 065
Rumunija	226 345	237 157	256 641	266 547	306 805
Slovenija	86 212	85 406	91 775	90 870	98 910
Slovačka	176 750	177 131	187 184	168 653	154 828
Finska	280 744	274 346	270 462	261 920	259 023
Švedska	455 480	481 319	449 362	475 232	492 496

Izvor: EUROSTAT

Grafik 3. Prevezena roba drumski saobraćaj u hiljadama tona, 2021. godina²² Podaci za 2022. godinu će biti dostupni 150 dana nakon isteka referentnog perioda.

6 PUTEVI I MOSTOVI U CRNOJ GORI

Izveštajne jedinice za istraživanje o putevima i mostovima su organi lokalne samouprave.

Put je svaka površina na kojoj se trajno odvija saobraćaj. Podaci o putevima po vrsti kolovoza grupišu se na: savremene, tucaničke, zemljane i nekategorisani.

Savremeni putevima smatraju se putevi sa kolovozom zastrtim asfaltom, betonom ili kockom. Ostale vrste zastora su **tucanik**, kaldrma, opeka, makadam i slično.

Zemljani put je put bez izgrađenog kolovoza.

Nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.)

Most je građevinski objekat kojim se saobraćajnica prevodi preko vode, dolina, drugih saobraćajnica ili bilo kakvih prepreka.

Dužina puteva u 2022. godini iznosila je 9 825 km, što je za 0,7% više u odnosu na 2021. godinu kada je iznosila 9 759 km. Posmatrano prema vrsti kolovoza najveće učešće u 2022. godini imao je savremeni kolovoz čija je dužina iznosila 6 631 km (67,5%), slijedi tucanik sa 1 881 km (19,1%) i zemljani i nekategorisani putevi sa 1 313 km (13,4%).

Tabela 13. Kategorizovani putevi i mostovi u 2022. godini

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Dužina puteva prema vrstama, u km			
1. Putevi (1.1+1.2+1.3)	9 759	9 825	100,7
1.1 Savremeni kolovoz (asfalt)	6 536	6 631	101,5
1.2 Tucanik	1 917	1 881	98,1
1.3 Zemljani i nekategorisani putevi	1 306	1 313	100,5
Broj mostova			
Mostovi	499*	511	102,4

7 BROJ REGISTROVANIH DRUMSKIH MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA

Izveštajna jedinica za podatke o broju registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila je Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore.

Registrovana drumska motorna i priključna vozila su sva ona vozila koja su registrovana kod Ministarstva unutrašnjih poslova, osim vozila oružanih snaga.

Prvi put registrovana vozila obuhvataju: nova i uvezena vozila, tj. vozila koja se prvi put registruju u Crnoj Gori.

Starost prevoznog sredstva je vrijeme proteklo nakon prve registracije drumskog prevoznog sredstva, bez obzira na zemlju registracije.

Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila u 2022. godini iznosio je 266 747, što je za 4,8% više nego u 2021. godini, kada je broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila iznosio 254 409.

Broj prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila u 2022. godini iznosio je 21 796, što je za 25,3% više nego u 2021. godini, kada je broj prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila iznosio 17 392.

Tabela 14. Broj registrovanih i prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila, Crna Gora

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Broj registrovanih vozila	254 409	266 747	104,8
Broj prvi put registrovanih vozila	17 392	21 796	125,3

Tabela 15. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila, 2022. godina, po opštinama

Vrste vozila/ Opština	Motocikli	Putnički automobili	Kombi vozila	Autobusi	Teretna vozila
Ukupno	7 165	227 716	341	1 316	19 344
Andrijevica	-	977	3	3	84
Bar	722	19 207	21	35	1 463
Berane	47	6 731	37	38	383
Bijelo Polje	52	10 470	22	45	916
Budva	1 008	12 115	26	150	823
Cetinje	148	5 950	3	49	366
Danilovgrad	72	5 316	-	115	681
Gusinje	-	725	-	3	37
Herceg Novi	1 020	12 767	26	111	862
Kolašin	28	1 910	10	10	165
Kotor	1 046	10 043	47	48	764
Mojkovac	4	1 820	8	5	120
Nikšić	225	21 447	30	192	2 065
Petnjica	8	973	11	5	42
Plav	2	1 984	8	15	83
Pljevlja	28	7 370	4	43	572
Plužine	2	517	7	5	31
Podgorica	1 466	80 426	18	262	7 810
Rožaje	17	5 177	25	55	294
Tivat	441	8 019	22	38	645
Tuzi	26	4 028	-	21	401
Ulcinj	791	8 432	1	64	617
Šavnik	-	327	-	1	42
Zabljak	12	985	12	3	78

/nastavak/

Vrste vozila/ Opština	Specijalna i radna vozila	Vučna vozila	Priključna vozila	Poljoprivredni traktori	Ukupno
Ukupno	4 699	2 011	3 750	405	266 747
Andrijevica	28	-	16	-	1 111
Bar	315	121	235	23	22 142
Berane	132	51	122	13	7 554
Bijelo Polje	346	153	332	72	12 408
Budva	154	6	68	9	14 359
Cetinje	124	77	118	1	6 836
Danilovgrad	158	42	96	15	1 709
Gusinje	8	1	12	5	791
Herceg Novi	232	21	80	8	15 127
Kolašin	63	9	22	15	2 232
Kotor	267	55	120	-	12 390
Mojkovac	52	8	22	8	2 047
Nikšić	451	366	543	27	25 346
Petnjica	6	3	19	3	1 070
Plav	31	6	13	5	2 147
Pljevlja	167	89	166	25	8 464
Plužine	12	-	8	3	585
Podgorica	1 680	729	1 278	124	93 793
Rožaje	136	215	289	6	6 214
Tivat	145	25	82	4	9 421
Tuzi	43	28	55	12	4 614
Ulcinj	100	4	33	9	10 051
Šavnik	4	-	5	4	383
Zabljak	45	2	16	14	1 167

Tabela 16. Broj prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila, 2022. godina, po opštinama

Vrste vozila/ Opština	Motocikli	Putnički automobili	Kombi vozila	Autobusi	Teretna vozila
Ukupno	1 286	17 525	1	68	1 421
Andrijevića	-	60	-	-	7
Bar	135	1 368	-	1	95
Berane	15	507	1	5	25
Bijelo Polje	22	860	-	5	67
Budva	162	971	-	8	50
Cetinje	40	582	-	2	36
Danilovgrad	4	319	-	5	32
Gusinje	-	66	-	-	8
Herceg Novi	102	702	-	1	46
Kolašin	3	124	-	-	10
Kotor	142	556	-	-	44
Mojkovac	1	115	-	-	10
Nikšić	41	1 687	-	2	137
Petnjica	1	73	-	-	6
Plav	-	139	-	-	3
Pljevlja	2	439	-	2	29
Plužine	-	44	-	-	-
Podgorica	439	6 743	-	28	650
Rožaje	5	462	-	3	38
Tivat	51	644	-	3	47
Tuzi	5	338	-	1	37
Ulcinj	114	622	-	2	39
Šavnik	-	22	-	-	3
Žabljak	2	82	-	-	2

/nastavak/

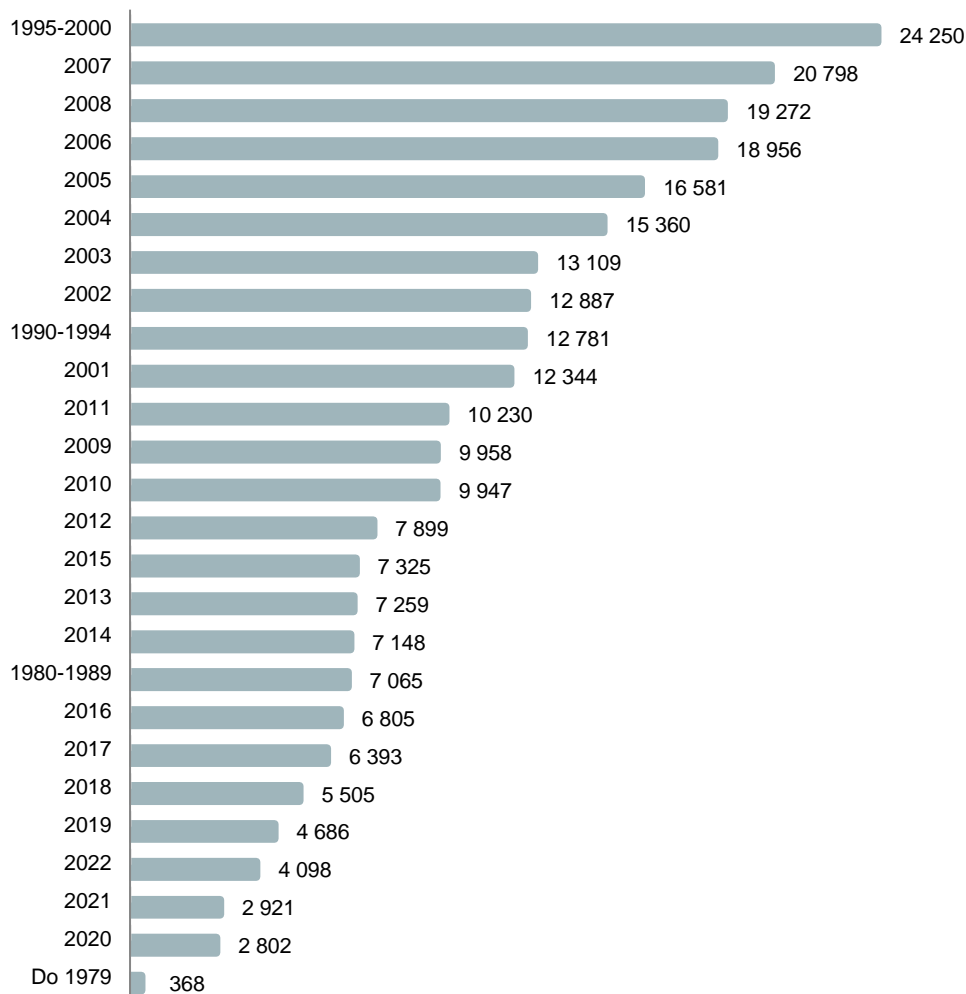
Vrste vozila/ Opština	Specijalna i radna vozila	Vučna vozila	Priključna vozila	Poljoprivredni traktori	Ukupno
Ukupno	314	233	608	340	21 796
Andrijevića	1	-	2	-	70
Bar	22	9	38	20	1 688
Berane	9	5	22	12	601
Bijelo Polje	20	21	73	61	1 129
Budva	6	1	18	8	1 224
Cetinje	9	5	10	1	685
Danilovgrad	14	6	16	14	410
Gusinje	1	1	-	4	80
Herceg Novi	12	2	13	7	885
Kolašin	4	1	5	12	159
Kotor	8	7	10	-	767
Mojkovac	5	1	5	3	140
Nikšić	32	55	97	20	472
Petnjica	-	1	9	3	93
Plav	2	1	2	5	152
Pljevlja	11	5	24	18	530
Plužine	1	-	4	3	52
Podgorica	107	79	197	107	8 350
Rožaje	11	29	23	6	577
Tivat	24	1	17	2	789
Tuzi	4	1	6	11	403
Ulcinj	8	2	9	7	803
Šavnik	-	-	3	3	31
Žabljak	3	-	5	13	107

Tabela 17. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila prema godini proizvodnje u 2022. godini

Godina proizvodnje	Motocikli	Putnički automobili	Kombi vozila	Autobusi	Teretna vozila
Ukupno	7 165	227 716	341	1 316	19 344
Do 1979	11	150	-	-	131
1980-1989	58	5 650	23	7	929
1990-1994	66	11 367	58	28	884
1995	15	2 461	8	21	136
1996	14	2 909	15	25	186
1997	31	3 078	22	28	259
1998	21	3 382	16	28	263
1999	43	3 509	13	18	244
2000	55	6 514	6	29	289
2001	59	11 405	11	45	580
2002	105	11 647	15	85	738
2003	131	11 816	6	85	745
2004	143	13 882	10	106	855
2005	246	15 074	20	72	795
2006	366	16 920	16	77	1 062
2007	538	17 702	12	154	1 552
2008	572	15 849	24	126	1 693
2009	228	8 621	4	51	737
2010	174	8 654	3	31	779
2011	134	8 676	30	53	890
2012	210	6 552	5	27	721
2013	242	6 009	3	25	618
2014	223	5 911	2	36	524
2015	215	6 090	4	15	591
2016	286	5 456	2	18	653
2017	291	5 148	2	32	526
2018	374	4 228	3	22	521
2019	548	3 299	4	17	472
2020	446	1 691	4	20	354
2021	492	1 627	-	17	287
2022	828	2 439	-	18	330

Tabela 17. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila prema godini proizvodnje u 2022. godini*/nastavak/*

Godina proizvodnje	Specijalna i radna vozila	Vučna vozila	Priključna vozila	Poljoprivredni traktori	Ukupno
Ukupno	4 699	2 011	3 750	405	266 747
Do 1979	46	-	28	2	368
1980-1989	263	1	119	15	7 065
1990-1994	224	4	140	10	12 781
1995	36	1	27	-	2 705
1996	37	4	21	-	3 211
1997	52	11	21	-	3 502
1998	52	13	45	3	3 823
1999	48	20	53	1	3 949
2000	80	20	67	-	7 060
2001	134	29	81	-	12 344
2002	175	29	91	2	12 887
2003	162	40	122	2	13 109
2004	152	51	161	-	15 360
2005	165	57	152	-	16 581
2006	211	106	198	-	18 956
2007	392	187	260	1	20 798
2008	471	235	300	2	19 272
2009	185	84	47	1	9 958
2010	151	71	79	5	9 947
2011	203	123	119	2	10 230
2012	202	74	105	3	7 899
2013	142	119	93	8	7 259
2014	139	178	132	3	7 148
2015	121	166	118	5	7 325
2016	161	105	119	5	6 805
2017	150	100	139	5	6 393
2018	148	64	143	2	5 505
2019	147	52	136	11	4 686
2020	108	14	150	15	2 802
2021	76	14	219	189	2 921
2022	66	39	265	113	4 098

Grafik 4. Broj registrovanih putničkih automobila prema godini proizvodnje, 2022. godina**Tabela 18. Broj registrovanih drumskih motornih vozila prema vrsti pogonske energije**

Vrsta pogonske energije	2021	2022	Indeks 2022 2021
Ukupno	250 907	262 997	104,8
Eurosuper 95	50 257	50 990	101,5
Eurosuper 98	499	480	96,2
Eurodizel	192 978	204 825	106,1
Mješavina	23	26	113,0
Auto Gas	6 827	6 261	91,7
El. energija	323	415	128,5

8 BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA NA PUTEVIMA U CRNOJ GORI

Izveštajna jedinica za podatke o broju saobraćajnih nezgoda na putevima je Uprave policije Crne Gore. Statistika bezbjednosti u saobraćaju se sprovodi u skladu sa Odlukom (EZ) br. 93/704.

Publikacijom su prikazani podaci o broju saobraćajnih nezgoda, kao i povrijeđene i poginule osobe u saobraćajnim nezgodama.

Saobraćajna nezgoda je događaj koji se dogodio na putu ili je započeo na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je nastala materijalna šteta.

Poginulo lice je svako lice koje je izgubilo život odmah ili je umrlo u periodu od 30 dana od posledica saobraćajne nezgode sa povrijeđenim licem.

Povrijeđeno lice je svako lice koje nije poginulo, ali koje je zadobilo povredu u saobraćajnoj nezgodi sa povrijeđenim licem i koje obično zahtijeva medicinsku njegu.

Nastradala lica obuhvataju povrijeđena i poginula lica.

Broj saobraćajnih nezgoda u 2022. godini iznosio je 5 675, što je u odnosu na 2021. godinu manje za 7,1%, kada je broj saobraćajnih nezgoda iznosio 6 109.

Broj nastradalih lica u 2022. godini iznosio je 3 028 (od čega je 2 955 povrijeđenih i 73 poginula lica), što je manje za 1,0% u odnosu na 2021. godinu.

Grafik 5. Nastradala lica u nezgodama po kvartalima

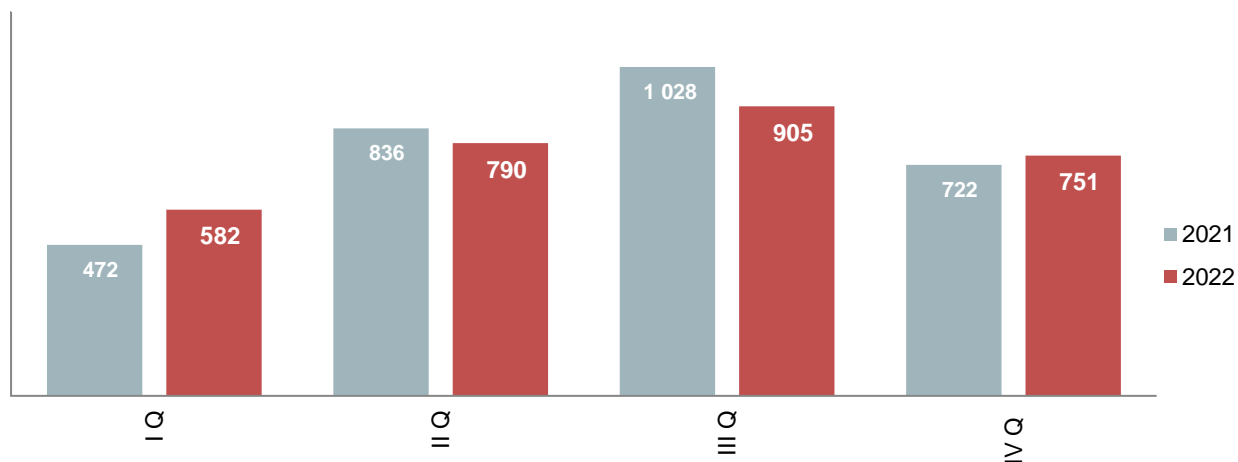

Tabela 19. Broj saobraćajnih nezgoda po kvartalima u 2022. godini

	2021	2022	Indeks 2022 2021
Broj saobraćajnih nezgoda			
Ukupno	6 109	5 675	92,9
QI	1 161	1 161	100,0
QII	1 494	1 454	97,3
QIII	1 951	1 599	82,0
QIV	1 503	1 461	97,2
Broj ukupno nastradalih			
Ukupno	3 058	3 028	99,0
QI	472	582	123,3
QII	836	790	94,5
QIII	1 028	905	88,0
QIV	722	751	104,0
Broj povrijeđenih lica			
Ukupno	3 003	2 955	98,4
QI	465	564	121,3
QII	822	776	94,4
QIII	1 009	883	87,5
QIV	707	732	103,5
Broj poginulih lica			
Ukupno	55	73	132,7
QI	7	18	257,1
QII	14	14	100,0
QIII	19	22	115,8
QIV	15	19	126,7

Tabela 20. Broj saobraćajnih nezgoda po kategorijama u 2022. godini

	2021	2022	Indeks 2022 2021
Broj saobraćajnih nezgoda po kategorijama			
1. Saobraćajne nezgode (1.1+1.2+1.3)	6 109	5 675	92,9
1.1 Sa materijalnom štetom	4 057	3 607	88,9
1.2 Sa poginulima	52	58	111,5
1.3 Sa povrijeđenima	2 000	2 010	100,5
2. Poginula lica (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5)	55	73	132,7
2.1 Vozači ³	27	34	125,9
2.2 Saputnici	10	19	190,0
2.3 Vozači bicikla	1	1	100,0
2.4 Motociklisti ⁴	10	6	60,0
2.5 Pješaci	7	13	185,7
3. Povrijeđena lica (3.1+3.2)	3 003	2 955	98,4
3.1 Lakše povrijeđeni	2 529	2 407	95,2
3.2 Teže povrijeđeni	474	548	115,6

³ Vozači obuhvataju sve vozače osim vozača bicikala, mopeda, tricikala i četvorocikala.⁴ Motociklisti obuhvataju vozače mopeda, motocikala, tricikala i četvorocikala.

9 PRETOVAR U LUKAMA

Izveštajne jedinice za podatke o pretovaru su preduzeća kojima je pretežna djelatnost manipulacija teretom (utovar u brodove i istovar iz njih).

Publikacijom su prikazani podaci o pretovaru robe u lukama, kao i podaci o inventarskom stanju pretovarnih sredstava.

Portalne i poluportalne dizalice obuhvataju sve vrste dizalica učvršćene na tlo ili na šinama koje pretovaraju teret sa broda ili na brod.

Mostne dizalice obuhvataju sve vrste dizalica u skladištima, ili na otvorenom prostoru, koje služe za premještanje tereta.

Auto-dizalice predstavljaju specijalan tip drumskih motornih vozila na koje je utvrđena dizalica (strijela).

Auto-liftovi (viljuškari) su motorna vozila gdje se teret smješta na viljušku ili druge dodatne uređaje.

Pretovarene tone tereta se odnose na ukupnu količinu tereta koja prođe kroz prekrcajni poslovni subjekt, gdje se isti teret, bez obzira na broj manipulacija koji je njime izvršen, iskazuje samo jednom.

Izmanipulisane tona (tona-operacija) jeste jedinica radnog učinka koja izražava zbir operacija evidentiranih prema načinu na koji su izvršene (iskrcaj, ukrcaj, direktan prekrcaj premještaj).

Istovar podrazumijeva iskrcaj robe sa prevoznog sredstva na tlo, obalu ili drugi prostor koji je za to predviđen (skladišta, fabričkikrug i sl.).

Utovar podrazumijeva ukrcaj robe sa zemlje, obale ili drugog prostora u prevozno sredstvo.

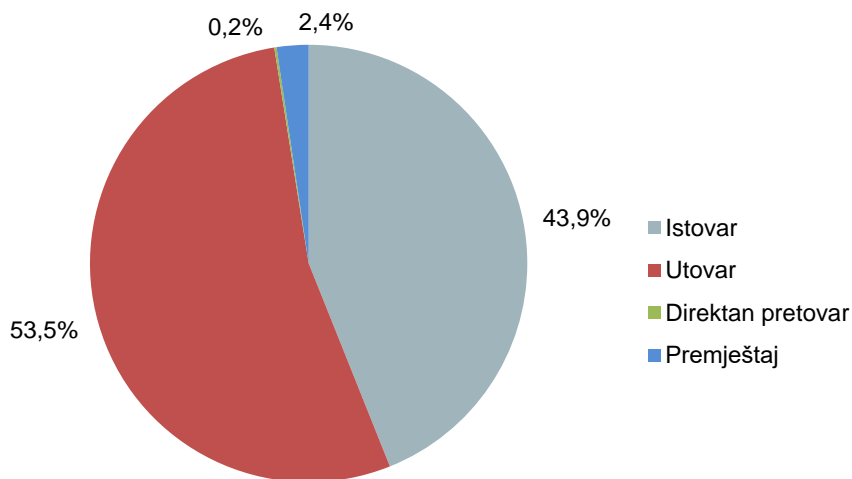
Direktan prekrcaj podrazumijeva prekrcaj robe sa jednog prevoznog sredstva na drugo, bez korišćenja prostora na tlu, obali.

Broj pretovarenih tona u lukama u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu bilježi rast za 54,3%, a kod izmanipulisanih tona u istom periodu rast iznosi 51,6%.

Tabela 21. Pretovar u lukama

	2021	2022	Indeks <u>2022</u> <u>2021</u>
Stanje sredstava za pretovar			
Broj portalnih i poluportalnih dizalica	6	6	100,0
Tone nosivosti	96	96	100,0
Broj mostnih dizalica	5	5	100,0
Tone nosivosti	136	136	100,0
Broj auto dizalica	4	3	75,0
Tone nosivosti	281	172	61,2
Broj auto liftova	51	59	115,7
Tone nosivosti	404	508	125,7
Pretovarene i izmanipulisane tone			
Pretovarene tone	1 911 607	2 950 076	154,3
Izmanipulisane tone	4 017 612	6 090 895	151,6

Grafik 6. Struktura izmanipulisanih tona, 2022. godina

10 PROMET ROBE U LUKAMA

Podaci prometa u robe u lukama rezultat su redovnih kvartalnih istraživanja za koja su izvještajne jedinice Lučke kapetanije i Uprava pomorske sigurnosti i upravljana lukama. Statističko istraživanje sprovodi se u skladu sa Direktivama (EZ) br. 2009/42 i br. 2012/186.

Luke su mjesta ukrcavanja i iskrcavanja putnika i tereta na morskoj obali, koja su posebno izgrađena za tu svrhu, dok su pristaništa takva mjesta na obalama rijeka i jezera.

Ukupan promet robe u lukama u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu bilježi rast za 57,6%.

Tabela 22. Lučki saobraćaj

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Promet putnika i robe u lukama			
Prevezeni putnici	4 738	11 361	239,8
Ukupan promet robe, u t	1 858 769	2 928 899	157,6
Izvoz, u t	976 736	1 828 320	187,2
Uvoz, u t	882 033	1 100 579	124,8

Tabela 23. Deset zemalja sa najvećim ostvarenim prometom robe sa crnogorskim lukama, 2022. godina

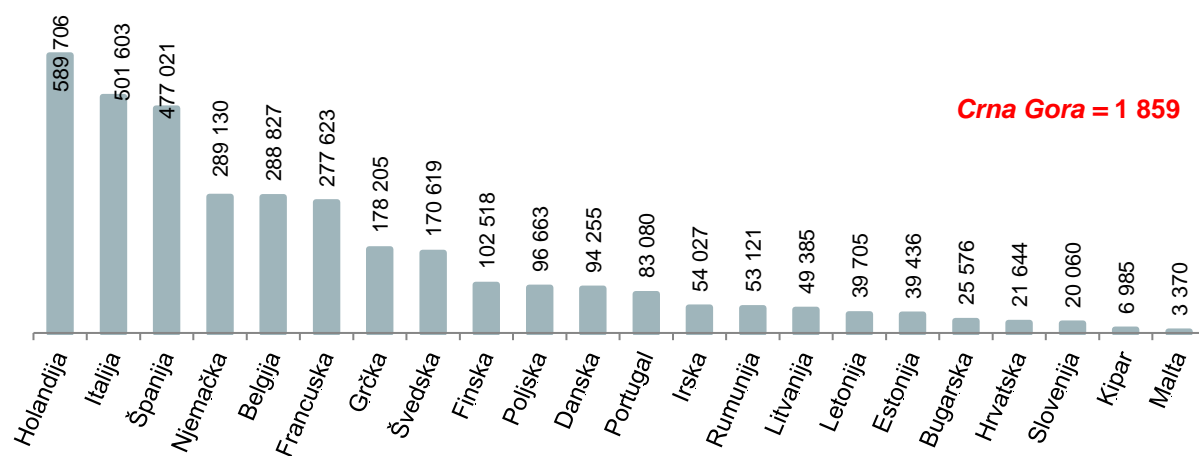
	Ukupan promet robe, u t	Izvoz, u t	Uvoz, u t
Egipat	412 374	287 281	125 093
Kina	399 706	399 706	-
Grčka	320 574	44 135	276 439
Singapur	282 492	240 532	41 960
Turska	275 978	135 651	140 327
Hrvatska	272 205	54 528	217 677
Italija	205 014	80 313	124 701
Španija	200 700	200 374	326
Malta	125 248	104 021	21 227
Koreja, Republika	84 427	84 427	-

Tabela 24. Prevoz robe morem u zemljama Evropske unije⁵

u hiljadama tona

Zemlja	2017	2018	2019	2020	2021
Belgija	257 865	270 317	277 783	268 675	288 827
Bugarska	30 953	27 868	30 997	25 258	25 576
Danska	94 638	95 989	93 727	91 382	94 255
Njemačka	299 189	296 181	294 533	275 731	289 130
Estonija	34 801	35 947	37 760	37 741	39 436
Irska	53 351	55 120	53 251	51 425	54 027
Grčka	181 261	190 523	194 468	178 339	178 205
Španija	483 679	497 812	496 912	455 511	477 021
Francuska	302 840	308 629	302 288	274 511	277 623
Hrvatska	20 798	21 573	20 580	21 410	21 644
Italija	475 164	501 958	508 074	469 635	501 603
Kipar	7 860	6 948	7 428	7 473	6 985
Letonija	58 687	62 660	59 046	42 099	39 705
Litvanija	49 856	52 462	52 244	51 529	49 385
Malta	4 114	4 559	5 195	5 738	3 370
Holandija	595 810	604 542	607 527	557 583	589 706
Poljska	78 076	91 798	93 864	88 520	96 663
Portugal	93 356	90 361	85 320	79 371	83 080
Rumunija	46 182	49 107	53 101	47 220	53 121
Slovenija	22 311	23 127	22 114	18 314	20 060
Finska	109 320	117 108	120 488	109 211	102 518
Švedska	175 964	179 949	170 557	168 970	170 619

Izvor: EUROSTAT

Grafik 7. Prevezena roba lučki saobraćaj u hiljadama tona, 2021. godina⁵⁵ Podaci za 2022. godinu će biti dostupni 240 dana nakon isteka referentnog perioda.

11 IZVJEŠTAJ O TRGOVAČKOJ MORNARICI

Izvještajna jedinica za podatke o trgovačkoj floti je Ministarstvo kapitalnih investicija.

Putnički brodovi su plovila sa sopstvenim pogonskim uređajima koja mogu istovremeno da prevezu više od 12 putnika.

Teretni brodovi su plovila namjenjena za prevoz tereta-robe. Ovdje treba uključiti i tankere. Remorkeri (tegljači) su brodovi namjenjeni za tegljenje drugih plovnih jedinica.

Kapacitet prevoznih sredstava izražava se u: BRT (bruto registarska tonaža), bruto nosivost broda, putničkim mjestima, broju ležaja i kW (za snagu motora).

Ribarski brod ova kategorija obuhvata brodove za lov i brodove za preradu ribe.

BRT-bruto tonaža je mjera ukupne veličine broda utvrđena u skladu s odredbama Međunarodne konvencije o mjerenju tonaže brodova 1969.

DWT-bruto nosivost broda je razlika u tonama između istisnine broda na ljetnoj teretnoj liniji u vodi specifične težine 1,025 i ukupne težine broda, tj. istisnine broda u tonama bez tereta, goriva, maziva, balastne vode, svježe vode i pitke vode u spremnicima, potrošnih namirnica, kao i bez putnika, posade i njihovih ličnih stvari.

Tehnički objekti u lukama po broju i maksimalnoj veličini plovila koja se mogu primiti mogu biti: dokovi, splavovi, posebna pristaništa za popravak brodova.

Tabela 25. Brodovi trgovačke mornarice, 2022. godina

	Ukupno	BRT (bruto registar tona)	Nosivost putnika	Tovarni prostor (DWT)	Snaga, kw
1. Brodovi duge plovidbe ukupno	4	89 488	-	142 072	25 660
1.1 Teretni brodovi	4	89 488	-	142 072	25 660
2. Brodovi preko 100 BRT ukupno (2.1+2.2+2.3+2.4)	16	3 890	2 717	856	13 541
2.1 Putnički brodovi	7	1 326	1 767	-	3 427
2.2 Trajekti	5	1 201	950	726	3 367
2.3 Teretni brodovi	1	443	-	130	916
2.4 Remorkeri	3	920	-	-	5 831
3. Brodovi 51-99 BRT ukupno (3.1+3.2+3.3+3.4)	20	1 578	274	644	5 009
3.1 Putnički brodovi	3	246	162	-	2 022
3.2 Teretni brodovi	4	340	12	119	1 042
3.3 Plutajući objekti	6	500	-	525	107
3.4 Remorkeri	7	492	100	-	1 838
4. Brodovi 10-50 BRT ukupno (4.1+4.2+5.3+5.4)	31	1 091	1 681	118	6 636
4.1 Putnički brodovi	23	759	1 657	35	4 813
4.2 Teretni brodovi	5	199	-	83	1 050
4.3 Motorni jedrenjaci i jedrenjaci	2	84	24	-	518
4.4 Remorkeri	1	49	-	-	255

Tabela 26. Ribarski brodovi i tehnički objekti, 2022. godina

	Ukupno	BRT (bruto registar tona)	Snaga, KW	Tone nosivosti	Tone dizanja
Bageri	1	233	372	-	-
Dizalice	1	327	-	-	-
Klapete	3	259	-	107	-
Splavovi	3	605	-	1 915	-
Ribarski brodovi	28	1 862	9 787	-	-

12 PREVOZ PUTNIKA I ROBE NA AERODROMIMA

Podaci prometa robe i putnika na aerodromima rezultat su redovnih kvartalnih i godišnjih istraživanja za koja su izvještajne jedinice preduzeća koja obavljaju uslužne djelatnosti u vazdušnom saobraćaju. Od 2016. godine statistika prevoza putnika i robe na aerodromima je usklađena sa Regulativom (EZ) br. 437/200 realizacijom pilot istraživanja vazdušnog saobraćaja "Promet putnika, tereta i pošte po parovima aerodroma u odlasku odnosno dolasku vazduhoplova na izvještajni aerodrome". Pilot istraživanjem su obuhvaćeni redovni i vanredni komercijalni letovi na crnogorskim aerodromima. Podaci ne uključuju operacije nekomercijalnog opšteg vazduhoplovstva kao ni državne letove (vojska, carina, policija).

Aerodrom je određena kopnena ili vodena površina (uključujući sve zgrade, instalacije i opremu) koja je namijenjena za polijetanje i slijetanje vazduhoplova, kao i za njihovo kretanje po zemljanoj površini i otvorena za komercijalni vazdušni transport.

Putnici u vazduhoplovu su svi putnici u vazduhoplovu prilikom slijetanja vazduhoplova na izvještajni aerodrom ili prilikom polijetanja vazduhoplova sa izvještajnog aerodroma.

Roba su sva dobra koja su prevezena uz naplatu, osim pošte, prtljaga i avionskih zaliha.

Putnici u direktnom tranzitu su putnici koji, nakon kratkog zaustavljanja, nastavljaju putovanje avionom istim brojem leta.

Broj komercijalnih operacija uključuje uzlijetanja i slijetanja aviona na izvještajnom aerodromu ostvarena radi ostvarivanja komercijalne vazdušne usluge (redovne i vanredne).

Broj ukupnih operacija uključuje sva uzlijetanja i slijetanja aviona na izvještajnom aerodromu (osim državnih letova). Obuhvataju se sve komercijalne operacije (redovne, vanredne i operacije opšteg vazduhoplovstva), kao i sve operacije nekomercijalnog opšteg vazduhoplovstva (poslovni, padobransko/jedriličarski, privatni, obuka, testni, pozicijski, tehnička zaustavljanja i dr.). Ne uključuju se državni letovi (vojska, carina, policija).

Poletno-sletna staza je određena pravougaona površina na aerodromu namijenjena za polijetanje i slijetanje vazduhoplova, koja ima sledeće karakteristike:

- **Raspoloživa dužina za polijetanje**
Dužina poletno-sletne staze koja je označena kao raspoloživa i pogodna za kretanje po zemlji vazduhoplova koji je u polijetanju.
- **Raspoloživa dužina za zaustavljanje**
Dužina poletno-sletne staze koja je označena kao raspoloživa i pogodna za kretanje vazduhoplova po zemlji prilikom slijetanja.

Broj prevezenih putnika na aerodromima u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu, bilježi rast za 45,8%, a prevezena roba u istom periodu bilježi pad za 10,1%.

Tabela 27. Promet putnika i robe na aerodromima

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Prevezeni putnici i roba na aerodromima			
Prevezeni putnici	1 309 266	1 908 552	145,8
Prevezena roba, <i>u tonama</i>	466	419	89,9
Aerodromske površine (površina u m²)			
Poletno-sletna staza	227 440	227 440	100,0
Rulne staze i platforme	148 704	148 704	100,0
Zaštitni pojas poletno-sletne staze	1 036 000	1 036 000	100,0
Sredstva za rad			
Autobusi na aerodromu	1	1	100,0
Vučna vozila (traktori)	31	31	100,0
Autoliftovi i „cargo“ platforme	4	3	75,0
Vatrogasna vozila	6	6	100,0
Autocistijerne i teretna vozila	3	3	100,0
Utrošak električne energije, goriva i maziva			
Električna energija, <i>kWh</i>	4 993 143	5 088 410	101,9
Dizel gorivo, <i>u tonama</i>	72	100	138,9

Tabela 28. Prevezena roba u zemljama Evropske unije⁶

u tonama

Zemlja	2017	2018	2019	2020	2021
Belgija	1 251 173	1 416 428	1 397 513	1 584 640	2 083 632
Bugarska	34 807	29 867	28 749	25 844	25 686
Češka	89 279	90 526	97 248	71 095	92 726
Danska	235 937	242 068	244 997	181 967	246 912
Njemačka	4 773 359	4 842 716	4 684 571	4 497 805	5 289 724
Estonija	11 233	11 475	10 866	9 132	10 533
Irska	163 123	156 265	144 141	136 803	155 227
Grčka	69 074	96 889	105 403	72 990	108 850
Španija	742 443	806 518	815 612	599 930	782 677
Francuska	2 450 326	2 407 878	2 371 614	1 938 349	2 275 378
Hrvatska	9 510	11 934	10 846	7 638	8 775
Italija	1 077 874	1 066 221	1 021 941	776 205	1 016 347
Kipar	30 880	32 186	32 360	24 007	25 150
Letonija	21 204	24 628	25 866	19 247	27 062
Litvanija	15 064	16 779	17 212	19 820	19 830
Luksemburg	892 660	895 004	853 030	905 397	1 088 016
Mađarska	87 277	101 411	95 590	88 872	125 901
Malta	16 194	17 677	12 210	13 444	15 998
Holandija	1 865 106	1 840 419	1 703 556	1 591 389	1 807 924
Austrija	227 643	237 701	228 223	165 013	194 820
Poljska	121 303	134 673	143 110	111 279	143 385
Portugal	164 732	173 493	194 214	133 075	174 998
Rumunija	41 692	45 310	44 217	38 769	39 033
Slovenija	12 025	12 337	11 358	10 553	11 382
Slovačka	27 188	24 565	20 525	24 772	19 644
Finska	188 722	196 810	225 242	146 547	178 606
Švedska	159 130	158 632	162 743	132 083	154 596

izvor: EUROSTAT

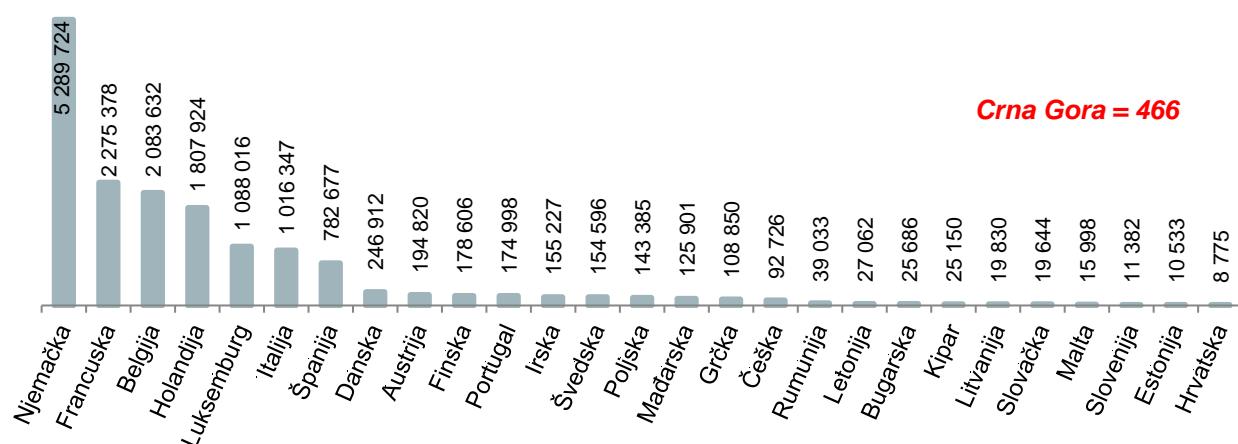
Grafik 8. Prevezena roba na aerodromima u tonama, 2021. godina⁶⁶ Podaci za 2022. godinu će biti dostupni 180 dana nakon isteka referentnog perioda.

Tabela 29. Prevezeni putnici u zemljama Evropske unije⁷

u hiljadama

Zemlja	2017	2018	2019	2020	2021
Belgija	33 260	34 506	35 385	9 466	13 500
Bugarska	11 093	12 138	11 713	3 729	5 048
Češka	16 246	17 838	18 833	3 821	4 755
Danska	33 261	34 701	34 780	8 659	10 818
Njemačka	212 389	222 422	226 764	57 796	73 597
Estonija	2 635	2 996	3 258	858	1 293
Irska	34 272	36 345	37 948	8 268	9 097
Grčka	50 171	54 259	56 089	17 341	32 246
Španija	209 824	220 611	228 262	57 797	91 898
Francuska	154 096	161 991	168 727	50 724	66 030
Hrvatska	8 843	9 731	10 623	1 944	4 458
Italija	144 306	153 352	160 668	40 405	59 709
Kipar	10 239	10 927	11 261	2 271	5 100
Letonija	6 078	7 037	7 786	1 995	2 336
Litvanija	5 246	6 254	6 505	1 805	2 465
Luksemburg	3 555	3 989	4 366	1 426	2 003
Mađarska	13 350	15 176	16 701	3 963	4 665
Malta	6 008	6 806	7 318	1 752	2 548
Holandija	76 240	79 644	81 193	23 595	29 083
Austrija	28 327	31 138	35 644	9 168	11 106
Poljska	37 685	43 768	46 943	13 825	18 894
Portugal	47 673	51 019	55 008	16 549	22 348
Rumunija	17 935	19 810	21 566	6 633	10 385
Slovenija	1 682	1 811	1 719	288	419
Slovačka	2 403	2 794	2 840	501	642
Finska	20 055	22 174	23 288	5 429	4 554
Švedska	38 456	38 945	37 615	9 318	10 798

Izvor: EUROSTAT

⁷ Podaci za 2022. godinu će biti dostupni 180 dana nakon isteka referentnog perioda.

Tabela 30. Promet putnika i tereta na aerodromima, 2022. godina⁸

	2022
Broj komercijalnih operacija	16 653
Promet putnika	1 908 552
Promet tereta, <i>t</i>	419

Tabela 31. Promet putnika na aerodromima, 2022. godina⁸

	2022
Ukupno	1 908 552
Aerodrom Podgorica	1 262 765
Aerodrom Tivat	645 787

Tabela 32. Promet putnika u direktnom tranzitu na aerodromima, 2022. godina⁸

	2022
Ukupno	1 330
Aerodrom Podgorica	1 148
Aerodrom Tivat	182

Tabela 33. Deset zemalja sa najvećim ostvarenim prometom putnika sa crnogorskim aerodromima, 2022. godina⁸

	Ukupno	Aerodrom Podgorica	Aerodrom Tivat
Srbija	550 992	259 570	291 422
Turska	236 010	169 497	66 513
Austija	165 132	164 374	758
Poljska	145 207	145 207	-
Njemačka	143 568	96 782	46 786
Ujedinjeno Kraljevstvo	139 822	92 698	47 124
Izrael	75 058	21 444	53 614
Italija	72 450	72 110	340
Francuska	62 659	40 250	22 409
Belgija	40 528	32 961	7 567

⁸ Podaci pilot istraživanja vazdušnog saobraćaja "Promet putnika, tereta i pošte po parovima aerodroma u odlasku odnosno dolasku vazduhoplova na izvještajni aerodrome" usklađenog sa Regulativom (EZ) br. 437/2003 i koji obuhvataju redovne i vanredne komercijalne letove na crnogorskim aerodromima. Podaci ne uključuju operacije nekomercijalnog opšteg vazduhoplovstva kao ni državne letovi (vojska, carina, policija).

13 VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ

Podaci vazdušnog saobraćaja rezultat su redovnih kvartalnih i godišnjih istraživanja izvještajnih jedinica koje obavljaju djelatnosti u vazdušnom saobraćaju.

Broj aviona krajem godine odnosi se na inventarsko stanje sredstava u svojini preduzeća.

Broj putničkih mjesta odnosi se na broj ugrađenih sjedišta aviona čije je inventarsko stanje dato krajem godine.

Neto-nosivost, kg ili raspoloživa, korisna nosivost aviona predstavlja kapacitet koji je predviđen za prevoz putnika, prtljaga, robe i pošte.

Stalne-redovne linije su one na kojima se vrši prevoz u toku cijele godine i na kojima se obavlja javni prevoz po određenom redu vožnje (red letenja).

Broj linija je zbir svih linija, uzimajući svaku liniju u pravcu samo jednom.

Ukupna dužina linija predstavlja zbir dužine svake pojedine linije u jednom pravcu. U ukupan broj i dužinu linije uzimaju se sve linije koje su postojale u toku godine, bez obzira na vrijeme u kome je na njima vršen saobraćaj i broj obavljenih letova.

Redovna komercijalna usluga vazdušnog prevoza putnika i robe je usluga koja se pruža obavljanjem letova na osnovu objavljenog reda letenja.

Vanredni komercijalni vazdušni prevoz su komercijalni letovi koji ne spadaju u redovne komercijalne letove.

Ostvareni putnički kilometri predstavljaju jedan od glavnih pokazatelja učinka organizacije vazdušnog saobraćaja, a odnose se na ukupnu dužinu prevoza svih putnika na svim relacijama u zemlji i inostranstvu.

Rast broja prevezenih putnika, redovnim i vanrednim prevozom u vazдушnom saobraćaju u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu veći je od 200,0%.

Tabela 34. Vazdušni saobraćaj

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Inventarsko stanje			
Broj aviona	3	3	100,0
Broj putničkih mjesta	332	412	124,1
Nosivost aviona, kg (neto masa)	86 299	99 834	115,7
Rad aviona			
1. Ukupan broj radnih letova (1.1+1.2)	1 739	4 240	243,8
1.1 U redovnom saobraćaju	1 582	3 782	239,1
1.2 U vanrednom saobraćaju	157	458	291,7
Pervezeni putnici			
2. Prevezeni putnici ukupno (2.1+2.2)	112 066	362 667	300,0 ⁹
2.1 U redovnom prevozu	105 681	317 377	300,0 ⁹
2.2 U vanrednom prevozu	6 385	45 290	300,0 ⁹
3. Putnički kilometri ukupno, u hiljadama (3.1+3.2)	48 162	276 783	300,0 ⁹
3.1 U redovnom prevozu	40 101	198 319	300,0 ⁹
3.2 U vanrednom prevozu	8 061	78 464	300,0 ⁹

⁹ Obračunati indeks je veći od 300,0

14 POŠTANSKI I TELEKOMUNIKACIONI SAOBRAĆAJ

Podaci poštanskog i telekomunikacionog saobraćaja rezultat su redovnih kvartalnih i godišnjih istraživanja. Izvor podataka za poštanski i telekomunikacioni saobraćaj od 2017. godine je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Poštanska usluga je usluga prijema, prerade, prenosa i uručjenja poštanskih pošiljaka u skladu sa prihvaćenim standardima.

Poštanska mreža univerzalnog poštanskog operatora je skup poštanskih objekata, opreme i drugih sredstava, koji su međusobno povezani u jedinstvenu tehničko-tehnološku cjelinu, radi pružanja univerzalne poštanske usluge.

Dostavne pošte obavljaju poslove prijema, otpreme, prispjeća i uručjenja poštanskih pošiljaka.

Pošta bez dostavnog područja otvara se, u pravilu, u mjestima s više poštanskih kancelarija, a obavlja poslove prijema, prispjeća i otpreme poštanskih pošiljaka, s tim da može obavljati i uručjenje poštanskih pošiljaka u poštanskom uredu.

Ugovorene pošte posluju na temelju ugovora sklopljenog između javnog operatora i pravne ili fizičke osobe koja u ime i za račun javnog operatora obavlja poštanske usluge.

Sezonske pošte se otvaraju zbog povećane potražnje za uslugama (npr. za vrijeme turističke sezone).

Pismonosna pošiljka je vrsta komunikacije u pisanom obliku, odštampana na papiru ili drugom odgovarajućem nosiocu podataka, koji je potrebno poslati i dostaviti na adresu koju je naveo pošiljalac na samoj pismonosnoj pošiljci ili njenom omotu.

Paket je poštanska pošiljka koja sadrži robu i predmete.

Preporučena pošiljka je pošiljka za koju se pošiljaocu izdaje potvrda o primanju i uručuje se primaocu uz potpis, a u slučaju gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja isplaćuje propisana naknada štete.

Tiskovina je štampana publikacija koju izdaje izdavač svakodnevno, povremeno ili u određenom razdoblju (novine i časopisi).

Telekomunikacione usluge obuhvataju prenos glasa, podataka, teksta tona i video materijala pomoću prenosnih uređaja koji se mogu zasnivati na jednoj tehnologiji ili na kombinaciji više tehnologija.

Fiksna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji i da koriste javno dostupne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji.

Mobilna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj mobilnoj mreži i koriste usluge mobilne telefonije.

Pretplatnik je fizičko ili pravno lice koje je sa operatorom zaključilo ugovor o pružanju javnih elektronskih komunikacionih usluga.

Potrošnja minuta fiksne telefonije u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu bilježi pad za 31,5%, a potrošnja minuta mobilne telefonije za 0,7%.

Tabela 35. Poštanske usluge

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Poštanska mreža			
1. Jedinice poštanske mreže (1.1+1.2+1.3)	93	95	102,2
1.1 Dostavne pošte	45	50	111,1
1.2 Pošte bez dostavnog područja	48	45	93,8
1.3 Sezonske pošte	-	-	-
2. Posebni djelovi poštanskih kancelarija (2.1+2.2)	64	64	100,0
2.1 Ugovorne poštanske kancelarije	50	49	98,0
2.2 Izdvojeni šalteri	14	15	107,1
Pismonosne usluge, u hiljadama komada			
Pisma	15 104	15 497	102,6
Paketi	45	47	104,4
Tiskovine	133	129	97,0

Tabela 36. Telekomunikacione usluge

	2021	2022	<i>Indeks 2022 2021</i>
Utrošeni minuti u telekomunikacionim uslugama			
Utrošeni minuti u fiksnoj mreži, u hiljadama	104 334	71 484	68,5
Utrošeni minuti u mobilnoj mreži, u hiljadama	2 749 090	2 730 005	99,3
Statistika o pretplatnicima			
1. Pretplatnici fiksne telefonije (1.1+1.2)	189 519	190 324	100,4
1.1 Broj pretplatnika u stanovima	163 663	163 296	99,8
1.2 Poslovni pretplatnici	25 856	27 028	104,5
2. Pretplatnici mobilne telefonije (2.1+2.2)	1 120 074	1 274 031	113,7
2.1 Broj pretplatnika po ugovoru	660 999	713 625	108,0
2.2 Broj pripejd pretplatnika	459 075	560 406	122,1

Izdaje Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Publikaciju pripremila:

Jelena POPOVIĆ

contact@monstat.org
